

**Άσκηση Προσομοίωσης
Ακραίων Καταστάσεων για τον
Ελληνικό Τραπεζικό Τομέα
2013**

Μετάφραση του Κεφαλαίου Ι: Γενική Επισκόπηση

Μάρτιος 2014

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ελευθ. Βενιζέλου 21
102 50 Αθήνα

Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας – Γραμματεία
Τηλ. +30 210 320 5103
Fax +30 210 320 5419

Ανάρτηση στον δικτυακό τόπο της Τράπεζας της Ελλάδος: www.bankofgreece.gr

Η ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση επιτρέπεται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 165(8α) του ν. 4099/2012 (ΦΕΚ 250Α).

ISBN αγγλικού πρωτοτύπου: 978 - 960 - 7032 - 60 - 7

Ι. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Τα τέσσερα τελευταία χρόνια, η Τράπεζα της Ελλάδος, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), έθεσε τις βάσεις για τη δημιουργία ενός ισχυρού, αποτελεσματικού και βιώσιμου τραπεζικού συστήματος, που θα διαδραματίσει ζωτικό ρόλο στη χάραξη της μελλοντικής πορείας της ελληνικής οικονομίας. Το φιλόδοξο πρόγραμμα αναμόρφωσης του τραπεζικού τομέα υλοποιήθηκε επιτυχώς.

Στη διάρκεια των ετών 2012 και 2013 εξυγιάνθηκαν δώδεκα προβληματικές τράπεζες, μεταξύ των οποίων και δύο μεγάλες τράπεζες υπό κρατικό έλεγχο (η ΑΤΕbank και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο), με βάση το νέο θεσμικό πλαίσιο. Επιπλέον, με την απόκτηση των υποκαταστημάτων των κυπριακών τραπεζών από την Τράπεζα Πειραιώς, αποφεύχθηκε η μετάδοση στην Ελλάδα της κρίσης που έπληξε την Κύπρο τον Μάρτιο του 2013.

Το δεύτερο τρίμηνο του 2013, οι τέσσερις συστημικές τράπεζες, δηλ. η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ), η Τράπεζα Πειραιώς, η Alpha Bank και η Eurobank, ολοκλήρωσαν την ανακεφαλαιοποίησή τους με βάση την εκτίμηση των κεφαλαιακών τους αναγκών το 2012 και σύμφωνα με το πλαίσιο που είχε οριστεί στον Νόμο 3864/2010 και την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 38/2012.¹ Οι ιδιώτες μέτοχοι διατήρησαν τη διοίκηση και τον έλεγχο στις τρεις πρώτες τράπεζες,² ενώ η Eu-

robank ανακεφαλαιοποιήθηκε πλήρως από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ). Επιπλέον, η Τράπεζα Αττικής κάλυψε τις κεφαλαιακές της ανάγκες μέσω ιδιωτικών κεφαλαίων.

Στη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, οι συστημικές τράπεζες λειτούργησαν ως πυλώνες σταθεροποίησης,³ αποκτώντας τα υγιή τμήματα των τραπεζών υπό εξυγίανση καθώς και τις θυγατρικές των ξένων τραπεζών που αποχώρησαν από την αγορά.⁴ Ως εκ τούτου, οι τέσσερις συστημικές τράπεζες επί του παρόντος κατέχουν πλέον του 90% του ενεργητικού του τραπεζικού τομέα και αναμένεται να ωφεληθούν από συνέργειες και τον περιορισμό της υπερβάλλουσας δυναμικότητας.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα της Ελλάδος διεξήγαγε νέα άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων βάσει των στοιχείων τέλους Ιουνίου 2013, προκειμένου να επικαιροποιήσει τις κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών του Μαΐου 2013.⁵ Σε αυτή τη διαδικασία, καθοδήγηση παρείχε η «Συμβουλευτική Επιτροπή», ένα επιβλέπον όργανο που αποτε-

¹ Βλ. Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση για την Ανακεφαλαιοποίηση και Αναδιάρθρωση του Ελληνικού Τραπεζικού Τομέα, Δεκέμβριος 2012.

² Ιδιώτες επενδυτές κατέβαλαν €3,1 δισεκ. για την ανακεφαλαιοποίηση των συστημικών τραπεζών.

³ Η ΕΤΕ ενσωμάτωσε το υγιές τμήμα της First Business Bank και της Probank, καθώς και τις καταθέσεις των συνεταιριστικών τραπεζών Αχαΐκή, Λαμίας και Λέσβου-Λήμνου. Η Τράπεζα Πειραιώς ενσωμάτωσε το υγιές τμήμα της ΑΤΕbank, τα υποκαταστήματα των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα και τη Millennium Bank, ενώ εξαγόρασε τη Geniki Bank. Η Alpha Bank ενσωμάτωσε την Emporiki Bank και τις καταθέσεις των συνεταιριστικών τραπεζών Δωδεκανήσου, Εύβοιας και Δυτικής Μακεδονίας. Η Eurobank ενσωμάτωσε τη Νέα Proton Bank και το Νέο ΤΤ.

⁴ Πριν από την πώλησή τους, οι θυγατρικές ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων είχαν ανακεφαλαιοποιηθεί σύμφωνα με την εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών που πραγματοποιήθηκε το 2012.

⁵ Στην παρούσα έκθεση, ο όρος «Μνημόνιο» αναφέρεται τόσο στο Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής όσο και στο Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών.

λείτο από εκπροσώπους της Τράπεζας της Ελλάδος, της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (European Banking Authority – EBA), της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΚΤ, και του ΔΝΤ.⁶ Η Συμβουλευτική Επιτροπή μεταξύ άλλων παρείχε συμβουλές σχετικά με το περιεχόμενο και το πεδίο εφαρμογής της διαγνωστικής μελέτης και με τα βασικά στοιχεία στα οποία εστίασε η εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών. Στην εκτέλεση του έργου, την Τράπεζα της Ελλάδος συνέδραμαν κορυφαίες συμβουλευτικές εταιρίες και συγκεκριμένα η BlackRock Solutions και η Rothschild.

Η νέα άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, που κάλυψε όλες τις ελληνικές εμπορικές τράπεζες (δηλ. πλέον του 95% του συνολικού ενεργητικού του ελληνικού τραπεζικού συστήματος) αποτελείται από δύο στοιχεία τα οποία οδήγησαν στην επικαιροποιημένη εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών των τραπεζών σε ενοποιημένη βάση:

- τη διαγνωστική μελέτη των χαρτοφυλακίων δανείων των τραπεζών, που εκπόνησε ανεξάρτητα η BlackRock (βλ. Κεφάλαια II και III του αγγλικού πρωτοτύπου), και
- μια συντηρητική προσαρμογή της εσωτερικής δημιουργίας κεφαλαίου που προέβλεπαν τα Σχέδια Αναδιάρθρωσης των τραπεζών (βλ. Κεφάλαιο IV του αγγλικού πρωτοτύπου).

2. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Για την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ακολουθήθηκαν δύο σενάρια,⁷ που αφορούσαν την εξέλιξη βασικών μακροοικονομικών μεταβλητών και τα οποία αναπτύχθηκαν σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή/την ΕΚΤ/το ΔΝΤ.

Το Βασικό Σενάριο αντανακλά τις μακροοικονομικές προβολές που συμπεριλήφθηκαν στην Τέταρτη Επισκόπηση του ΔΝΤ του Ιουλίου 2013,⁸ ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια με το πλαίσιο και τους στόχους του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής (βλ. Πίνακα I.1).

Το Δυσμενές Σενάριο αναπτύχθηκε κατόπιν διαβούλευσης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή/την ΕΚΤ/το ΔΝΤ. Εκ κατασκευής, το Δυσμενές Σενάριο, σύμφωνα με το οποίο η ανάκαμψη καθυστερεί περισσότερο και, όταν τελικά έρχεται, είναι ασθενέστερη από ό,τι αναμενόταν, αντανακλά την ανάγκη να είναι αυστηρό, αλλά ευλογοφανές:

- Η παραδοχή για σωρευτική μείωση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 26% την περίοδο 2008-2015 είναι από τις υψηλότερες για χώρες που έχουν βιώσει κρίση (συγκριτικά αναφέρεται ότι η σωρευτική μείωση του ΑΕΠ στις ΗΠΑ κατά την περίοδο της Μεγάλης Ύφεσης ήταν περίπου 29%).⁹

⁶ Βλ. Μνημόνιο Ιουλίου 2013.

⁷ Για μια λεπτομερή περιγραφή των σεναρίων βλέπε την έκθεση της BlackRock με τίτλο “Asset Quality Review and Credit Loss Projection Methodology” (March 2014).

⁸ Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, *Country Report No. 13/241 Fourth Review under the Extended Arrangement*, Ιούλιος 2013.

⁹ Reinhart C. and Rogoff K., “*This time is different: Eight centuries of financial folly*”, Princeton University Press, Princeton and Oxford, 2009.

Πίνακας Ι.1 Μακροοικονομικές παραδοχές

(σε ποσοστά %)

Μεταβλητή	Βασικό Σενάριο				Δυσμενές Σενάριο			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Αύξηση πραγματικού ΑΕΠ	-4,2	0,6	2,9	3,7	-4,8	-2,9	-0,3	1,0
Αύξηση πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος	-6,8	-0,7	0,8	2,0	-7,4	-4,2	-2,4	-0,7
Ποσοστό ανεργίας	27,0	26,0	24,0	21,0	27,1	27,0	26,0	23,0
Πληθωρισμός ¹	-0,8	-0,4	0,3	1,1	-1,1	-0,9	-0,4	0,4
Τιμές οικιστικών ακινήτων	-12,5	-6,2	-2,0	0,0	-13,6	-12,1	-8,5	-4,2
Τιμές εμπορικών ακινήτων	-10,5	-6,7	-1,4	-0,7	-15,0	-11,8	-8,6	-4,8

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΕΚΤ και ΔΝΤ.

¹ Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ).

- Η παραδοχή για τη μείωση του πραγματικού ΑΕΠ είναι τόσο αυστηρή ώστε το επίπεδο του ΑΕΠ του 2012 (που ήδη αποτελεί το πέμπτο έτος της ύφεσης) να ανακτάται μόλις το 2020.

3. ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΔΑΝΕΙΩΝ

Τον Ιούλιο του 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος ανέθεσε στην BlackRock, εταιρία συμβούλων διεθνούς φήμης, να διεξάγει ανεξάρτητη διαγνωστική μελέτη για το χαρτοφυλάκιο δανείων όλων των ελληνικών εμπορικών τραπεζών. Με τον τρόπο αυτό, η Τράπεζα της Ελλάδος εκπλήρωσε σχετική απαίτηση του Μνημονίου του Μαΐου 2013.

Κατά το σχεδιασμό της μεθοδολογίας και τη διεξαγωγή της μελέτης, η BlackRock υιοθέτησε αυστηρή προσέγγιση, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα ευρήματα θα είναι επαρκώς συντηρητικά.¹⁰ Σε σύγκριση με την αντίστοιχη άσκηση του 2011, η διαγνωστική μελέτη του 2013 είχε:

- Πιο ευρύ πεδίο εφαρμογής – με δύο πρόσθετα υποέργα για τα δάνεια σε καθυστέρηση και τα δάνεια του εξωτερικού.

¹⁰ Για μια λεπτομερή περιγραφή της μεθοδολογίας, βλ. την έκθεση της BlackRock με τίτλο “Asset Quality Review and Credit Loss Projection Methodology” (March 2014).

- Πληρέστερο σύνολο στοιχείων, το οποίο περιλαμβάνει πενταετή ιστορικά δεδομένα για τη συμπεριφορά των πιστούχων, που συμπίπτουν χρονικά με τη βαθύτερη ύφεση στην Ελλάδα, και

- Ενισχυμένη μεθοδολογία που καθιστά την άσκηση πιο αυστηρή στη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου.

Η διαγνωστική μελέτη περιλάμβανε τέσσερα υποέργα:

- (i) Το υποέργο για την Αξιολόγηση των Προβληματικών Στοιχείων του Ενεργητικού (Troubled Assets Review – TAR) αξιολογεί τη λειτουργική ετοιμότητα και αποτελεσματικότητα των πλαισίων, των πολιτικών, των διαδικασιών και των πρακτικών που έχουν καθιερώσει οι συστημικές τράπεζες προκειμένου να αντιμετωπίσουν μια ευρείας κλίμακας εξυγίανση των προβληματικών στοιχείων του ενεργητικού.¹¹

¹¹ Σύμφωνα με το Μνημόνιο του Μαΐου 2013 οι αρχές δεσμεύονται να επιταχύνουν τη λήψη μέτρων για την ελαχιστοποίηση των σημαντικών κινδύνων που συνδέονται με τη χειροτέρευση των χαρτοφυλακίων δανείων των τραπεζών. Η Τράπεζα της Ελλάδος, σε συνεργασία με το ΤΧΣ και σύμφωνα με το Μνημόνιο Συνεννόησης και σε διαβούλευση με την ΕΕ/ΕΚΤ/ΔΝΤ [μεταξύ άλλων] θα αξιολογήσει μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2013 με τη βοήθεια ανεξάρτητων τρίτων την αποτελεσματικότητα των καθιερωμένων πλαισίων και πολιτικών για την αντιμετώπιση των προβληματικών στοιχείων ενεργητικού.

Για τους σκοπούς του υποέργου, ως προβληματικά στοιχεία ενεργητικού ορίστηκαν (α) τα δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών ή δάνεια με διαβάθμιση αθέτησης υποχρέωσης (default rating), και (β) τα δάνεια που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση και είτε είναι ενήμερα είτε βρίσκονται σε καθυστέρηση έως 90 ημερών.

Η αξιολόγηση επικεντρώθηκε στα ακόλουθα χαρτοφυλάκια δανείων: Στεγαστικά Δάνεια, Δάνεια προς Μικρές Επιχειρήσεις και Επαγγελματίες, Δάνεια προς Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις και Καταναλωτικά Δάνεια. Περιλάμβανε τον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων του χαρτοφυλακίου, έλεγχο της τεκμηρίωσης, δειγματοληπτικούς ελέγχους φακέλων δανείων και επιτόπιες επισκέψεις στις τράπεζες. Η αξιολόγηση ήταν ενδεδειγμένη και επέτρεψε την σε βάθος κατανόηση των σχετικών τραπεζικών πρακτικών.

(ii) *Το υποέργο για την Αξιολόγηση της Ποιότητας Χαρτοφυλακίου (Asset Quality Ratio – AQR)* εξετάζει την επάρκεια και την καταλληλότητα των δανειοδοτικών διαδικασιών των τραπεζών, καθώς και την ποιότητα του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων. Η αξιολόγηση διενεργήθηκε με βάση συνεντεύξεις με στελέχη των τραπεζών και με δειγματοληπτικό έλεγχο φακέλων που κάλυπταν δάνεια όλων των κατηγοριών.

Σκοπός των συναντήσεων με στελέχη των τραπεζών ήταν να αποσαφηνιστεί η επιχειρηματική στρατηγική, η διάρθρωση των χαρτοφυλακίων δανείων και η πολιτική ανάληψης κινδύνου της κάθε τράπεζας. Στις συνεντεύξεις καλύφθηκε ολόκληρο το εύρος των διαδικασιών χορηγήσεων, δηλαδή από τα πρώτα στάδια της έγκρισης του δανείου μέχρι τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (Non-Performing Loans – NPLs).

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος σε κάθε κατηγορία δανείων είχε διττό σκοπό: (α) να αξιολογήσει εάν η χορήγηση των δανείων ήταν συμβατή με την πολιτική και τις διαδικασίες χορηγήσεων της κάθε τράπεζας και (β) να αξιολογήσει εάν τα δάνεια, πέραν της συμβατότητάς τους με τα κριτήρια της τράπεζας, θα μπορούσαν να θεωρηθούν αποδεκτά από έναν «συνετό δανειστή». Τα δείγματα σκοπίμως περιείχαν μεγάλο αριθμό δανείων υψηλού κινδύνου.

Επιπροσθέτως, για ένα δείγμα μεγάλων επιχειρήσεων που αντιπροσώπευαν το 47% των δανειακών υπολοίπων προς μεγάλες επιχειρήσεις, η BlackRock προέβη σε εμπειριστωμένο έλεγχο βάσει των σχετικών φακέλων. Συγκεκριμένα, η BlackRock αξιολόγησε τα θεμελιώδη μεγέθη των επιχειρήσεων, εκτίμησε τις μελλοντικές τους χρηματοοικονομικές επιδόσεις και ανέλυσε τον βαθμό δανειακής επιβάρυνσης, καθώς και την αξία των ενεχύρων κάθε πιστούχου στο δείγμα. Κατόπιν τούτου η BlackRock προσδιόρισε εξατομικευμένες αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα τόσο με το Βασικό όσο και με το Δυσμενές Σενάριο.

Επιπλέον, η BlackRock ανέθεσε σε διεθνείς εκτιμητές ακινήτων το έργο της διεξαγωγής δειγματοληπτικών εκτιμήσεων των ακινήτων που αποτελούν ενέχυρο για στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια.

(iii) *Το υποέργο για τις Αναμενόμενες Ζημίες Πιστωτικού Κινδύνου (Credit Loss Projections – CLPs)* εκτιμά τις μελλοντικές αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου στα χαρτοφυλάκια δανείων των τραπεζών από τον Ιούνιο του 2013 και για ορίζοντα τόσο τριμήνου (Ιούνιος 2013-Δεκέμβριος 2016) όσο και μέχρι τη λήξη των δανείων, για το Βασικό και για το Δυσμενές Σενάριο.

Ύστερα από σε βάθος ανάλυση του χαρτοφυλακίου δανείων και διαβουλεύσεις με στελέχη των τραπεζών, η BlackRock προσδιόρισε τις ακόλουθες κατηγορίες δανείων:

- Στεγαστικά Δάνεια,
- Καταναλωτικά Δάνεια,
- Δάνεια προς Μικρές Επιχειρήσεις και Επαγγελματίες,
- Δάνεια προς Μεγάλες Επιχειρήσεις και Δάνεια προς Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (MME),
- Δάνεια προς Εταιρίες Αξιοποίησης Ακινήτων,
- Ναυτιλιακά Δάνεια,
- Δάνεια που σχετίζονται με το Δημόσιο.

Για κάθε κατηγορία δανείων, η BlackRock ανέπτυξε ειδική μεθοδολογία και εφάρμοσε εξειδικευμένα οικονομετρικά υποδείγματα χρησιμοποιώντας εξατομικευμένα στοιχεία για το ύψος του δανείου, την πιστωτική συμπεριφορά, τις διαθέσιμες εξασφαλίσεις και την πιστοληπτική διαβάθμιση. Επιπλέον, η μεθοδολογία της BlackRock ενσωμάτωσε την επίπτωση μακροοικονομικών μεταβλητών όπως π.χ. η εξέλιξη του πραγματικού ΑΕΠ, της ανεργίας και των τιμών των οικιστικών και εμπορικών ακινήτων. Το τελευταίο μάλιστα μέγεθος επηρεάζει επίσης την αξία των εξασφαλίσεων που είναι διαθέσιμες για την κάλυψη αναμενόμενης ζημίας.

Η BlackRock χρησιμοποίησε ειδικούς πίνακες μετάβασης (transition matrices) της πιστωτικής συμπεριφοράς ή/και πιστοληπτικής διαβάθμισης που υπολογίστηκαν σύμφωνα με ιστορικά στοιχεία πενταετίας. Μεταξύ των πλεονεκτημάτων αυτής της προσέγγισης είναι η καλύτερη απεικόνιση των ροών ανάμεσα σε διαφορετικές κατηγορίες πιστοληπτικής συ-

μπεριφοράς (π.χ. εξυπηρετούμενα δάνεια, μη εξυπηρετούμενα δάνεια, δάνεια σε αθέτηση, προπληρωμένα δάνεια), αλλά και των μακροοικονομικών και άλλων παραμέτρων που επηρεάζουν αυτές τις ροές. Τα ιστορικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή των παραπάνω πινάκων καλύπτουν μια περίοδο βαθιάς ύφεσης και σημαντικής μείωσης των τιμών των ακινήτων, γεγονός που επαυξάνει στο υπόδειγμα το στοιχείο της συντηρητικότητας.

Επιπλέον, η BlackRock ενσωμάτωσε τα ευρήματα των προηγούμενων υποέργων TAR και AQR προκειμένου να εμπλουτίσει τις παραδοχές του υποδείγματος, π.χ. χρονική διάρκεια μέχρι τη ρευστοποίηση του ενεχύρου, δαπάνες ρευστοποίησης, αποτίμηση και περικοπές αξίας των εξασφαλίσεων, καθώς και τον τρόπο χειρισμού των δανείων σε ρύθμιση. Επίσης, η διαδικασία AQR εξασφάλισε ότι οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου (CLPs) που προέκυψαν με βάση το υπόδειγμα ήταν εύλογες και σύμφωνες με την παρατηρούμενη πρακτική σε κάθε τράπεζα χωριστά και σε επίπεδο τραπεζικού τομέα.

Οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου (CLPs) ορίστηκαν ως οι μη προεξοφλημένες απώλειες κεφαλαίου λόγω της (συνολικής ή μερικής) μη αποπληρωμής των δανείων, αφαιρουμένων των ποσών που ανακτώνται από την πώληση των συναφών εξασφαλίσεων. Έτσι, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου (CLPs) υπολογίστηκαν κατά τη χρονική στιγμή ρευστοποίησης του ενεχύρου (on a “when realised basis”) χωρίς να αφαιρεθούν οι ήδη σχηματισθείσες προβλέψεις των τραπεζών για τον πιστωτικό κίνδυνο. Τέλος, η BlackRock παρείχε ανά εξάμηνο εκτιμήσεις για την εξέλιξη των μη εξυπηρετούμενων δανείων, των δανείων σε αθέτηση και των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύ-

νου (CLPs) κατά τη χρονική στιγμή αθέτησης υποχρέωσης (“on a default basis”).

(iv) Το υπόεργο για το Χαρτοφυλάκιο Δανείων στο Εξωτερικό (*Foreign Loan Book – FLB*) παρέχει μια ανεξάρτητη εκτίμηση για την ορθότητα των παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου και αξιολογεί την αποτίμηση των εξασφαλίσεων, την κατηγοριοποίηση των κινδύνων, την πιστωτική πολιτική και τη διαχείριση των προβληματικών δανείων των επτά μεγαλύτερων θυγατρικών των ελληνικών τραπεζών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Τουρκία. Αυτές οι θυγατρικές αντιπροσωπεύουν το 70% του συνολικού χαρτοφυλακίου δανείων στο εξωτερικό. Μαζί με τα δάνεια εσωτερικού, η BlackRock εξέτασε το 94% του υπολοίπου δανείων των ελληνικών τραπεζών σε ενοποιημένη βάση.

Η αξιολόγηση της BlackRock στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στην ποσοτική και ποιοτική ανάλυση στοιχείων σε επίπεδο δανείου και χαρτοφυλακίου, καθώς και στην ποιοτική ανάλυση και τις επιτόπιες συναντήσεις με στελέχη των τραπεζών. Ειδικότερα, η BlackRock αξιολόγησε την ορθότητα των εσωτερικών εκτιμήσεων των τραπεζών όσον αφορά την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (Probability of Default) και τις ζημίες σε περίπτωση αθέτησης (Loss Given Default) ενός έτους για κάθε μία από τις επτά θυγατρικές και για κάθε κατηγορία δανείων, με ημερομηνία αναφοράς τον Ιούνιο του 2013. Ως αποτέλεσμα, η BlackRock ταξινόμησε αυτές τις παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου σε έξι κατηγορίες και παρείχε ένα εύρος προσαρμογής για κάθε μία από αυτές.¹²

¹² Συντηρητικές, Λογικές, Αισιόδοξες, Πολύ Αισιόδοξες, Εξαιρετικά Αισιόδοξες, Αναξιόπιστες.

4. ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΤΙΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Η Τράπεζα της Ελλάδος επιδίωξε να εξασφαλίσει ότι η εκτίμηση των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου (CLPs) περιλαμβάνει το σύνολο των χαρτοφυλακίων δανείων των ελληνικών τραπεζικών ομίλων (δηλ. τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό).

Για το σκοπό αυτό, η BlackRock συγκέντρωσε στοιχεία σε επίπεδο δανείου για όλα τα υποκαταστήματα και θυγατρικές των ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό και τα ταξινόμησε σε δύο κατηγορίες:

- Δάνεια που εμπεριέχουν ελληνικό κίνδυνο, τα οποία ορίστηκαν ως (i) δάνεια που έχουν χορηγηθεί προς κατοίκους Ελλάδος ή (ii) δάνεια που εξασφαλίζονται κυρίως από ενέχυρα στην Ελλάδα.
- Δάνεια που εμπεριέχουν κίνδυνο εξωτερικού, τα οποία ορίστηκαν ως το σύνολο των λοιπών δανείων.

Τα δάνεια που εμπεριέχουν ελληνικό κίνδυνο σε υποκαταστήματα και θυγατρικές του εξωτερικού συμπεριλήφθηκαν στη διαγνωστική μελέτη της BlackRock. Ως εκ τούτου, ο ελληνικός κίνδυνος σε υποκαταστήματα και θυγατρικές στο εξωτερικό αντιμετωπίστηκε από την BlackRock ανά χαρτοφυλάκιο κατά τρόπο παρόμοιο με τα ανοίγματα εντός Ελλάδος.

Για τα χαρτοφυλάκια δανείων που εμπεριέχουν ξένο κίνδυνο, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου (CLPs) εκτιμήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος με τη χρήση μιας προσέγγισης τύπου “top-down” σύμφωνα με την αντίστοιχη μεθοδολογία για τις αναμενόμενες ζημίες που έχει αναπτύξει η Ευ-

ρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) στο πλαίσιο της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που διενεργήθηκε σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Ιούνιο του 2011. Η προσέγγιση βασίστηκε στα υποβληθέντα από τις τράπεζες αρχικά επίπεδα των παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου, τα οποία ελέγχθηκαν καταλλήλως από την BlackRock (στο πλαίσιο του FLB, όπως περιγράφεται στην προηγούμενη ενότητα) και την Τράπεζα της Ελλάδος. Τέλος, προστέθηκε προσαύξηση των παραμέτρων κινδύνου για το χρονικό διάστημα που καλύπτει η άσκηση, την οποία παρείχε η ΕΚΤ.

5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Η εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών διεξήχθη το δεύτερο εξάμηνο του 2013 από την Τράπεζα της Ελλάδος, με την τεχνική βοήθεια της εταιρίας Rothschild. Σκοπός της άσκησης ήταν να γίνει μια συντηρητική εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών όλων των εμπορικών τραπεζών σε ενοποιημένη βάση, έτσι ώστε να πληρούνται τα ελάχιστα απαιτούμενα επίπεδα Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων¹³ την περίοδο Ιουνίου 2013- Δεκεμβρίου 2016 (βλ. Κεφάλαιο IV του αγγλικού πρωτοτύπου), δηλαδή:

- στόχος για τον Δείκτη Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Core Tier 1 ratio – CT1 ratio) 8% στο Βασικό Σενάριο,
- στόχος για τον Δείκτη Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (CT1 ratio) 5,5% στο Δυσμενές Σενάριο.

Αυτά τα όρια συνάδουν με τα αντίστοιχα της επερχόμενης άσκησης προσομοίωσης ακραίων

ων καταστάσεων που θα διενεργήσει η EBA το 2014 σε επίπεδο ΕΕ και της Συνολικής Αξιολόγησης. Γενικά, η μεθοδολογία της Τράπεζας της Ελλάδος ευθυγραμμίστηκε στο μέγιστο δυνατό με την προσέγγιση που προβλέπεται για αυτές τις δύο ασκήσεις βάσει των δημόσια διαθέσιμων πληροφοριών τον Φεβρουάριο του 2014. Όσον αφορά τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις (DTAs), η προσέγγιση ήταν πιο συντηρητική από ό,τι στην επικείμενη άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην ΕΕ και σύμφωνα με την άσκηση του 2011 (δηλ. ανώτατο όριο υφιστάμενων DTA στο 20% των συνολικών Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων και μη αναγνώριση νέων DTA στον χρονικό ορίζοντα της άσκησης).

Οι κεφαλαιακές ανάγκες κάθε τράπεζας προσδιορίστηκαν με αναφορά στο Βασικό Σενάριο, όπως αντίστοιχα προβλέπεται να γίνει και στην ευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που θα διενεργήσει η EBA το 2014. Το Δυσμενές Σενάριο θα ληφθεί υπόψη σε μελλοντικά σχέδια που θα αφορούν τον καθορισμό των κατάλληλων αποθεμάτων ασφαλείας.

Η Τράπεζα της Ελλάδος εφάρμοσε μια προσέγγιση τύπου “bottom-up” για να εκτιμήσει τις κεφαλαιακές ανάγκες. Αυτή η προσέγγιση βασίστηκε στα Σχέδια Αναδιάρθρωσης που υπέβαλαν οι τράπεζες για την περίοδο Ιουνίου 2013-Δεκεμβρίου 2016, τα οποία ενσωματώνουν τις δεσμεύσεις των τραπεζών προς τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Comp). Σε αυτό το πλαίσιο, τα Σχέδια Αναδιάρθρωσης αναπτύχθηκαν βάσει της παραδοχής του δυναμικού ισολογισμού (επιτρεπόταν δηλαδή η μεταβο-

¹³ Δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές μεταξύ των Core Tier 1 και Common Equity Tier 1 κεφαλαίων των ελληνικών τραπεζών.

λή της σύνθεσης και του μεγέθους του ισολογισμού).¹⁴

Ως σημείο εκκίνησης, χρησιμοποιήθηκαν τα Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια αναφοράς του Ιουνίου 2013, όπως ορίστηκαν για τους σκοπούς της άσκησης.¹⁵ Κατόπιν η Τράπεζα της Ελλάδος προσάρμοσε συντηρητικά τις πληροφορίες που είχε λάβει από τα Σχέδια Αναδιάρθρωσης των Τραπεζών προκειμένου να κατασκευάσει δύο βασικές συνιστώσες για την αξιολόγηση των κεφαλαιακών αναγκών (βλ. Διάγραμμα IV.1 του αγγλικού πρωτοτύπου):

- Συνιστώσα Α: περιλαμβάνει τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου (CLPs) για τα χαρτοφυλάκια των τραπεζών κατά την περίοδο Ιουνίου 2013-Δεκεμβρίου 2016 που εμπεριέχουν (i) ελληνικό κίνδυνο και (ii) κίνδυνο εξωτερικού, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ήδη σχηματισθείσες προβλέψεις των τραπεζών για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου.
- Συνιστώσα Β: περιλαμβάνει την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου από τις τράπεζες κατά το διάστημα Ιουνίου 2013-Δεκεμβρίου 2016 βάσει προσαρμογών επί το συντηρητικότερο από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Όσον αφορά τη Συνιστώσα Α, η Τράπεζα της Ελλάδος συνυπολόγισε τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου (CLPs) σε επίπεδο ομίλου τόσο για το Βασικό όσο και για το Δυσμενές Σενάριο λαμβάνοντας υπόψη:

- Τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τα δάνεια που εμπεριέχουν ελληνικό κίνδυνο, όπως εκτιμήθηκαν από την BlackRock βάσει της χρονικής στιγμής ρευστοποίησης του ενεχύρου (on a “when realised basis”) για την περίοδο των τριάντισι ετών από τον Ιούνιο του 2013 έως τον Δεκέμβριο του 2016 (βλ. Κεφάλαιο II του αγγλικού πρωτοτύπου).
- Τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου τριάντισι ετών για τα δάνεια που εμπεριέχουν κίνδυνο εξωτερικού, όπως εκτιμήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος (βλ. Κεφάλαιο III του αγγλικού πρωτοτύπου)¹⁶ αφού λήφθηκαν υπόψη οι ενέργειες των τραπεζών για τον περιορισμό των κεφαλαιακών αναγκών (δεσμεύσεις προς τη DG Comp).
- Τις αναμενόμενες ζημίες από την παραγωγή νέων δανείων στην Ελλάδα την περίοδο Ιουνίου 2013-Δεκεμβρίου 2016.

Κατόπιν, η Τράπεζα της Ελλάδος συνέκρινε τις προαναφερόμενες αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου με το ύψος των προβλέψεων των τραπεζών για:

- τα υπάρχοντα δάνεια που εμπεριέχουν ελληνικό κίνδυνο στις 30 Ιουνίου 2013,
- τα δάνεια που εμπεριέχουν κίνδυνο εξωτερικού, και
- τα νέα δάνεια.

¹⁴ Η προσέγγιση αυτή συνάδει με τον τρόπο χειρισμού των σχεδίων αναδιάρθρωσης στο πλαίσιο της πανευρωπαϊκής άσκησης ακραίων καταστάσεων του που θα διενεργήσει η ΕΒΑ το 2014.

¹⁵ Τα Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια αναφοράς υπολογίζονται ύστερα από την επιβολή ανώτατου ορίου στις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις 20% επί του συνόλου των Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων.

¹⁶ Η επίδραση των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου επί δανείων που εμπεριέχουν κίνδυνο εξωτερικού υπολογίστηκε μετά τους φόρους, με βάση τη παραδοχή για ενιαίο φορολογικό συντελεστή 15%.

Κάθε έλλειμμα έναντι των εκτιμώμενων προβλέψεων δημιουργεί κεφαλαιακή ανάγκη σε μια βάση 1:1. Εάν το ύψος των προβλέψεων των τραπεζών υπερέβαινε τις εκτιμώμενες προβλέψεις, δεν γινόταν προσαρμογή των προβλέψεων.

Επιπλέον, υιοθετώντας μια συντηρητική σταση, η Τράπεζα της Ελλάδος ζήτησε από τις τράπεζες να έχουν επαρκείς προβλέψεις έως το τέλος του 2016 προκειμένου να καλύψουν:

- τουλάχιστον το 95% των ζημιών στη διάρκεια των δανείων, όπως εκτιμήθηκαν από την BlackRock για το Βασικό και 85% για το Δυσμενές Σενάριο, και
- τουλάχιστον 52%¹⁷ των μη εξυπηρετούμενων δανείων, όπως εκτιμήθηκαν από την BlackRock για το τέλος του 2016 για το Βασικό Σενάριο.

Η μεθοδολογία της Τράπεζας της Ελλάδος, λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου για περίοδο τριάντισι ετών με βάση τη χρονική στιγμή ρευστοποίησης του ενεχύρου. Αυτό σε συνδυασμό με τους προαναφερθέντες περιορισμούς, καταλήγει σε εμπροσθοβαρή κάλυψη στα τριάντισι χρόνια των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου έως τη λήξη των δανείων. Οι συσσωρευμένες προβλέψεις των τραπεζών για τον ελληνικό πιστωτικό κίνδυνο στο τέλος της περιόδου που καλύπτει η άσκηση προσομοίωσης (Δεκέμβριος 2016) υπερβαίνουν στο Βασικό Σενάριο το 100% των αναμενόμενων ζημιών έως τη λήξη των δανείων που εκτιμήθηκαν από την BlackRock. Στο Δυσμενές Σενάριο υπερβαίνουν αντίστοιχα το 91%.

Επισημαίνεται ότι μετά τη διαγνωστική μελέτη του 2011 οι τράπεζες έχουν βελτιώσει ουσιαστικά τις πρακτικές παρακολούθησης των πιστώσεων και έχουν αυξήσει σημαντικά τις προβλέψεις για τον πιστωτικό κίνδυνο. Αυτό αντικατοπτρίζεται στη βελτίωση του δείκτη κάλυψης (δηλ. του λόγου των συσσωρευμένων προβλέψεων για τον πιστωτικό κίνδυνο προς τα δάνεια σε καθυστέρηση)¹⁸ και στο γεγονός ότι οι συσσωρευμένες προβλέψεις τους για τον πιστωτικό κίνδυνο σε ατομική βάση τον Ιούνιο του 2013 ήδη κάλυπταν το 67% των αναμενόμενων ζημιών για ολόκληρη τη διάρκεια ζωής του χαρτοφυλακίου στο Βασικό Σενάριο.

Όσον αφορά τη Συνιστώσα Β, οι βασικοί παράγοντες της κερδοφορίας προ προβλέψεων που προσαρμόστηκαν επί το συντηρητικότερο είναι οι εξής:

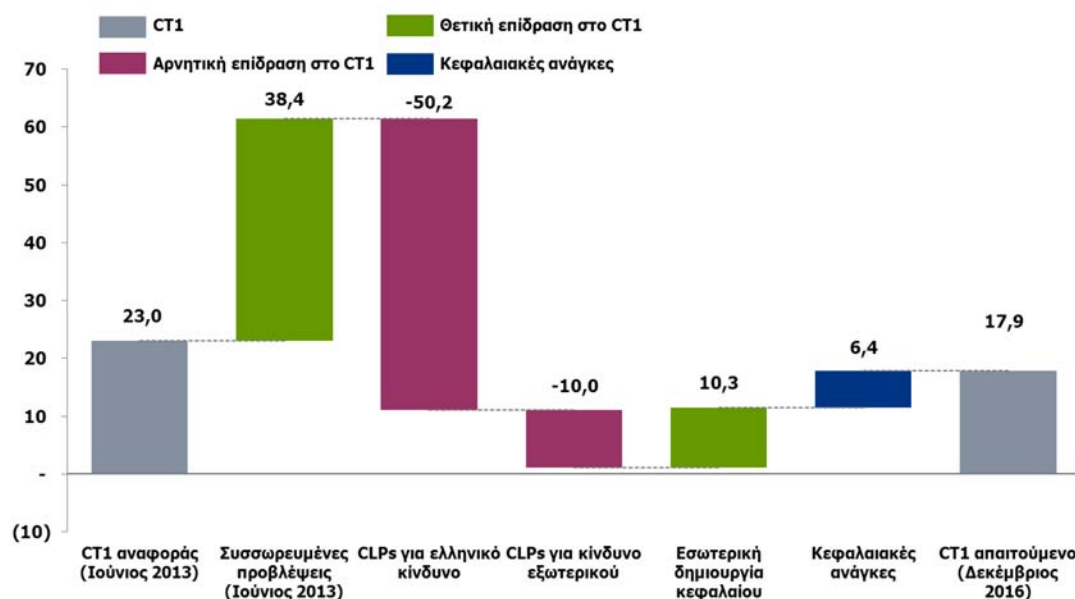
- Ρυθμός αύξησης και τιμολόγηση των δανείων και των καταθέσεων, που ευθυγραμμίστηκαν με τις μακροοικονομικές παραδοχές και τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά.
- Έσοδα τόκων από δάνεια σε καθυστέρηση, που μηδενίστηκαν και αντικαταστάθηκαν από ανακτήσεις (σύμφωνα με τις πληροφορίες που αντλήθηκαν από την ανάλυση της BlackRock). Επιπλέον το επίπεδο των δανείων σε καθυστέρηση επίσης προσανξήθηκε σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της BlackRock.

¹⁷ Σύμφωνα με την ΕΒΑ το 75% των ευρωπαϊκών τραπεζών έχει δείκτη κάλυψης χαμηλότερο από το 52% που τέθηκε ως όριο της άσκησης για τις ελληνικές τράπεζες.

¹⁸ Ο δείκτης κάλυψης ήταν 48,3% τον Ιούνιο του 2013 έναντι 46,2% τον Ιούνιο του 2011.

Διάγραμμα Ι.1 Διαδικασία υπολογισμού των κεφαλαιακών αναγκών στο Βασικό Σενάριο (Ιούνιος 2013 – Δεκέμβριος 2016, σε ενοποιημένη βάση)

(δισεκ. ευρώ)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

- Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, με την επιβολή ανώτατου ορίου στο σωρευτικό ρυθμό μεταβολής τους.
- Κόστος χρηματοδότησης, όπου έγινε η υπόθεση για μια ουσιώδη αύξηση του κόστους χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα και τον Μηχανισμό Έκτακτης Ρευστότητας (ELA),¹⁹ καθώς και προσαρμογές του μείγματος χρηματοδότησης ανάλογα με τη διαθεσιμότητα ενεχύρων για το Βασικό Σενάριο.
- Έσοδα από θυγατρικές στο εξωτερικό, όπου λήφθηκαν μεταξύ άλλων υπόψη τα ευρήματα του FLB, πληροφορίες εποπτικού περιεχομένου, πληροφορίες της αγοράς, καθώς και εκτίμηση των επιπτώσεων από τις ενέργειες περιορισμού των κεφαλαιακών αναγκών.

Επίσης, η Τράπεζα της Ελλάδος, τηρώντας την αρχή της συντηρητικότητας, επέβαλε κατώτατα όρια στην εξέλιξη των σταθμισμένων για τον κίνδυνο στοιχείων του ενεργητικού, έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι τα Σχέδια Αναδιάρθρωσης των τραπεζών δεν υποεκτιμούν τον βαθμό έκθεσής τους σε κίνδυνο. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε, θεσπίστηκε ανώτατο όριο στη λογιστική αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογίας στο 20% επί των Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων. Τέλος, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεκτίμησε και τυχόν κεφαλαιακές ανάγκες που προέκυψαν από την πρόσφατη άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων των ασφαλιστικών εταιριών που είναι θυγατρικές των τραπεζών.

¹⁹ Το κόστος χρηματοδότησης είναι μεταξύ των στοιχείων που θα ελεγχθούν στην πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που θα διενεργήσει η ΕΒΑ εντός του έτους. Αυτό το στοιχείο δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως πρόβλεψη της εξέλιξης του επιτοκίου αναφοράς.

Πίνακας Ι.2 Διαδικασία υπολογισμού των κεφαλαιακών αναγκών στο Βασικό Σενάριο (Ιούνιος 2013- Δεκέμβριος 2016, σε ενοποιημένη βάση)

(εκατ. ευρώ)

Τράπεζα ¹	Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια Α-ναφοράς (Ιούν. 2013) (1)	Συσσωρευμένες προ-βλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο (Ιούν. 2013) (2)	CLPs για ελληνικό κίνδυνο ² (3)	CLPs για κίνδυνο εξωτερικού ³ (4)	Εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου ⁴ (5)	Στόχος για Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια 8% (Δεκ. 2016) (6)	Κεφαλαιακές ανάγκες (7)=(6)-(1)-(2)-(3)-(4)-(5) (5)
Alpha	7.380	10.416	-14.720	-2.936	4.047	4.450	262
Eurobank ⁵	2.228	7.000	-9.519	-1.628	2.106	3.133	2.945
ΕΤΕ ⁶	4.821	8.134	-8.745	-3.100	1.451	4.743	2.183
Πειραιώς	8.294	12.362	-16.132	-2.342	2.658	5.265	425
Αττικής	225	403	-888	0	106	243	397
Πανελλήνια	61	66	-237	0	-26	31	169
Σύνολο	23.009	38.380	-50.241	-10.005	10.341	17.866	6.382

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

¹ Η άσκηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για τις ABB, Credicom και Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος δεν απαιτούνται πρόσθετα κεφάλαια.

² Οι CLPs για ελληνικό κίνδυνο υπολογίζονται με βάση τη μεθοδολογία που περιγράφεται στη σελίδα 11.

³ Οι CLPs για τον κίνδυνο εξωτερικού υπολογίζονται με βάση τη μεθοδολογία που περιγράφεται στις σελίδες 8 και 10.

⁴ Εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου βάσει των Σχεδίων Αναδιάρθρωσης των Τραπεζών για την περίοδο Ιουνίου 2013- Δεκεμβρίου 2016, όπως προσαρμόστηκαν συντηρητικά σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Τράπεζας της Ελλάδος.

⁵ Οι συσσωρευμένες προβλέψεις της Eurobank για τον πιστωτικό κίνδυνο τον Ιούνιο του 2013 περιλαμβάνουν pro forma τις προβλέψεις του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και της Νέας Proton (περίπου €1,7 δισεκ.) που αποκτήθηκαν τον Αύγουστο του 2013.

⁶ Οι συσσωρευμένες προβλέψεις της ΕΤΕ για τον πιστωτικό κίνδυνο τον Ιούνιο του 2013 περιλαμβάνουν pro forma τις προβλέψεις της FBB και της Probank.

Η Τράπεζα της Ελλάδος επίσης έλαβε υπόψη τα οικονομικά αποτελέσματα των ελληνικών τραπεζών για το έτος 2013.

Βάσει των παραπάνω, η Τράπεζα της Ελλάδος εκτίμησε το απαιτούμενο επίπεδο των Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων για κάθε ημερολογιακό έτος μέχρι το 2016, σύμφωνα με το στόχο για τον αντίστοιχο δείκτη που είχε οριστεί για κάθε σενάριο και την εξέλιξη των σταθμισμένων για τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού (Risk Weighted Assets – RWAs).

Οι κεφαλαιακές ανάγκες κάθε τράπεζας προσδιορίστηκαν σύμφωνα με το Βασικό Σενάριο, όπως αντίστοιχα προβλέπεται να γίνει στην ευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που θα διενεργήσει η ΕΒΑ το 2014. Το Δυσμενές Σενάριο θα ληφ-

θεί υπόψη μόνο για τον καθορισμό των κατάλληλων αποθεμάτων ασφαλείας.

Οι κεφαλαιακές ανάγκες που προέκυψαν για το σύνολο των ελληνικών εμπορικών τραπεζών εκτιμήθηκαν σύμφωνα με το Βασικό σενάριο σε €6,4 δισεκ. (βλ. Διάγραμμα Ι.1 και Πίνακα Ι.2).

Η μεθοδολογία και τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κεφαλαιακών αναγκών κοινοποιήθηκαν στις τράπεζες κατά τη διάρκεια διμερών συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν από τον Δεκέμβριο του 2013 και εξής.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ζήτησε επισήμως από τις τράπεζες να υποβάλουν τα κεφαλαιακά τους σχέδια μέχρι τα μέσα Απριλίου 2014 για την αντιμετώπιση των αναγκών που προκύπτουν από το Βασικό Σενάριο.

6. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί ότι, μέσα σε φυσιολογικά επίπεδα οικονομικής αβεβαιότητας, οι εκτιμηθείσες κεφαλαιακές ανάγκες καλύπτονται για τον χρονικό ορίζοντα της άσκησης από αποθέματα ασφαλείας που έχουν ήδη ενσωματωθεί στην άσκηση και ενέργειες περιορισμού των κεφαλαιακών αναγκών (π.χ. τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε μελλοντικές αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου, την αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογίας, την πώληση στοιχείων ενεργητικού, τις ενέργειες διαχείρισης λοιπών υποχρεώσεων, κ.λπ.), καθώς και από τα κονδύλια του ΤΧΣ που δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί.